

Iskra

28

Spoznavanje starega, rojevanje novega

15 let pomeni v življenju človeka sicer malo, toda v življenju kolektiva kakršen je v Iskri v Spodnji Idriji pa to pomeni veliko. V tem obdobju je namreč naš kolektiv prerasel iz obrata, ki je samo sestavljal določene proizvode, v enega vodilnih proizvajalcev v svojem programu na svetovnem tržišču. Za doseženo pa so bili v minulih letih potrebni in nujni tudi težki koraki, spodbujaji in vse ostalo kar se lahko primeri tudi v razvoju človeka in ne samo v življenju tako mladega kolektiva kot je naš. Vse te trenutke je doživljala tudi Spodnjo Idrijska Iskra. Kot danes ugotavljamo, je bilo to nujno, če smo se hoteli razviti v zdrav, močan kolektiv, ali drugače rečeno, v organizacijo sestavljeno iz posameznikov, ki v ožji in širši družbenopolitični skupnosti postaja pomemben gospodarski subjekt.

Naša Iskra je danes mladenič, močan, zdrav in kot tak tudi hoče in je sposoben nadaljnjega razvoja in uspehov. Prehajamo namreč v tisto obdobje razvojne poti pri kateri že obvladujemo veliko znanja, predvsem pa vsa osnovna tehnološka in tržna znanja, znanja s področja medsebojnih odnosov, zato smo vnovič na prelomnici, ko se moramo odločiti kako naprej. Ali bomo nadaljevali s tako hitro razvojno potjo, ali bomo naš razvoj umirili? Če se ozremo na prehojeno pot, potem ugotavljam, da je bil razvoj kot smo mu bili priča v minulih petnajstih letih pravilno načrtovan in izbran.

Rezultati, ki smo jih dosegli nas danes uvrščajo med vodilne proizvajalce elektromotorjev na svetu in že to potrjuje pravilnost odločitev. Nadaljni razvoj pa bo vsaj še nekaj let enako intenziven. Hiter prav zato ker, če hočemo v korak z ostalimi svetovnimi proizvajalci, moramo svojo razvojno pot peljati naprej prav tako hitro kot tečejo tokovi na svetovnih tržiščih. Soodčamo se s koncentracijo proizvodnje tam kjer se naši izdelki uporabljajo in vgrajujejo in, če hočemo biti kos velikim proizvajalcem, ki te tokove obvladujejo, ki koncentrirajo svoje zmogljivosti, če jih hočemo ne samo spremljati, ampak jim biti tudi kos in enakovredni, potem jim moramo biti po velikosti, proizvodnji, produktivnosti in vsem ostalim enaki, če ne celo boljši! To pa z drugimi besedami pomeni, da bo obdobje do leta 1990 v Idrijski Iskri še vedno intenzivno razvijajoče se, le s to razliko, da se usmerjamo k povsem drugim izdelkom kot smo jih vajeni, da danes prihajamo z naših tekočih trakov.

Edvard Svetlik
direktor Iskre Idrija

V znamenju visoke inflacije

Domače povpraševanje še naprej krepi nezdravo rast industrijske proizvodnje, konvertibilni izvoz je prenizek, delež klirinškega izvoza pa narašča, kar ogroža prizadevanja za vzpostavitev zunanega ravnotežja.

To so tri osnovne značilnosti gospodarskih tokov, s katerimi se je srečevala Iskra in z njo Iskra Commerce v letošnjem prvem polletju. Seveda je tu še velikansko povečanje cen, ki pa je po nekaterih trditvah še vedno premajhno, da bi lahko popraševanje izenačili s ponudbo. Tudi finančni izid poslovanja je po letošnjih prvih šestih mesecih še vedno v znamenju rekordno visoke inflacije.

Po posameznih tržnih področjih je Iskra Commerce v obdobju januar — junij poslovala takole:

Tržno področje Jugoslavije

Iskra je na domače tržišče v prvem polletju prodala za skoraj 13,5 milijarde dinarjev izdelkov. Ta realizacija je v okviru načrtovane in kot pravijo v Iskri Commerce so z rezultati zadovoljni. Takšne rezultate je IC dosegla s kar največjo angažiranostjo vseh prodajnih subjektov, uspelo pa ji je izkoristiti tudi ugoden tržni položaj. Edini izpadi so bili na področju javne in zasebne telefonije ter v proizvodnem programu Zmaja.

Izvoz

Iskra je v prvem polletju izvozila za skoraj 111 milijonov dolarjev, s čimer je izvozni plan za leto izpolnila le 41%. Konvertibilni izvoz je znašal 74,4 mio dolarjev in je bil za 2% manjši kot v enakem obdobju lani. Klirinški izvoz je dosegel 36,5 mio dolarjev, s čimer je bil za 12% nad rezultati v lanskem primerjalnem obdobju.

V Iskri Commerce poudarjajo, da so sorazmerno slabi izvozni rezultati med drugim odraz nove gospodarske politike, ki ne deluje tako kot bi morala, saj je vse preveč administrativnega poseganja v gospodarjenje in v družbeno-ekonomske odnose. Pri vsem tem izvoz ni bil deležen ustrezne denarne podpore, plačila v tujino zamujajo, vse to pa je povzročalo še dodatne težave in stroške.

Na posamezna zunanja tržna področja je Iskra v prvem polletju izvažala takole:

Razviti zahod

V ta del sveta, ki je vsekakor najbolj zahteven, vanj pa sodijo Zahodna Evropa, Velika Britani-

ja z Irsko, ZDA in Kanada, je Iskra izvozila za 43,3 milijonov dolarjev. Letni plan je izpolnila 47%, lanskoletno poletno realizacijo pa je presegla za 8%. Sam rezultat je torej ugoden, v IC pa ob tem opozarjajo, da je v te številke vključena tudi prodaja izdelkov drugih firm, torej ne Iskrinih in sicer v skupni vrednosti okoli 2,5 milijonov dolarjev. Izvoz na razviti zahod pa tudi na druga konvertibilna tržišča, je bil v prvem polletju za nekatere dohodkovno nezanimiv zaradi že znanih vzrokov, kot so nerealni tečaj dinarja in nizke izvozne spodbude, ob čemer je treba dodati še vse večje tehnološko zaostajanje Iskrinih izdelkov.

V Iskri Commerce menijo, da bo Iskra letošnji izvozni načrt na razviti zahod uresničila, eden od pomembnejših pogojev pa je dinarsko spodbujanje konvertibilnega izvoza.

Dežele v razvoju

V primerjavi z lanskimi prvimi polletjem se je letošnji izvoz v prvih šestih mesecih v dežele v razvoju zmanjšal za 14%. Tja je Iskra izvozila za nekaj manj kot 30 milijonov dolarjev ter tako dosegla letni načrt le 34%.

Največji izpad je Iskra zabeležila v Siriji, Iranu in Egiptu. Dosti bolje je potekal izvoz v Turčijo in v nekatere dežele Daljnega Vzhoda.

Tržno področje SEV

V države Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč je Iskra v prvem polletju izvozila za dobrih 42,5 milijonov dolarjev izdelkov. Lanski izvoz iz primerjalnega obdobja je presegla za 8%, letošnji načrt pa je realizirala 42%. Daleč največji kupec je Sovjetska zveza, kjer pa se Iskra srečuje s problemom v sorazmerno pozno podpisanih pogodbah zaradi pogajanj o cenah in zaradi administrativnih problemov pri sklepanu zunanjetrgovinskih pogodb. V IC ocenjujejo, da letošnjega izvoznega načrta v Sovjetsko zvezo najverjetneje ne bo moč realizirati. Dosti bolj uspešno poteka letos izvoz na Poljsko, kjer so vprašljive samo pogodbene obveznosti zaradi težav pri poljskih partnerjih. Manj spodbudno poteka izvoz na Madžarsko, podobno pa je tudi v trženju z Romunijo, Albanijo in Nemško demokratično republiko. V odnosih s

Češkoslovaško je največja ovira pogojevanje Iskrinega izvoza z uvozom iz te države. V Iskri Commerce, zlasti pa v Iskrinem predstavništvu v Pragi menijo, da bi morali v Iskri spremeniti poslovno politiko v smislu odpiranja poslovnih kombinacij, ki naj bi pokrivala potrebe celotnega jugoslovanskega tržišča.

Nabavna dejavnost

V prvem polletju je Iskra kupila na domačem tržišču za dobrih 12 milijard dinarjev reprodukcijskih materialov in opreme, uvozila pa jih je za skoraj 65 milijonov dolarjev. Ta številka je približno tako visoka kot v lanskem primerjalnem obdobju, pri čemer se je nekoliko povečal delež opreme.

Daleč najbolj pereč Iskrin problem pri uvozu je v nepravčasnem plačevanju v tujino. Vzrok je znan, nanj pa Iskra zaradi devizne politike v Jugoslaviji ne more vplivati in tako prihaja do vedno pogostejših zahtev tujih dobaviteljev po predplačilih in akreditivih. Zlasti so vprašljive redne dobave v drugem polletju, če se seveda položaj ne bo izboljšal. V Iskri Commerce se celo bojijo, da obstaja tudi možnost izpadov proizvodnje.

Zastopanje tujih firm

Realizacija te dejavnosti v Iskri Commerce je v prvih šestih mesecih znašala skoraj 367 milijonov dolarjev in je bila precej večja od lanske, presegli pa so tudi polletne naloge.

Na splošno je prodaja tujih firm, ki jih Iskra zastopa, potekala normalno z že običajnimi teža-

vami, ki so predvsem v odlaganju plačil. Nekaj več težav so imeli v začetku leta s prodajo rezervnih delov in to zaradi novih predpisov. Letos dosegajo nadpovprečne rezultate pri prodaji zabavne elektronike.

Marketinške raziskave in komuniciranja

Na splošno lahko zapišemo, da so vsi programi marketinških dejavnosti pa naj bodo tisti, ki se financirajo ali tisti, ki se ne financirajo iz združenih sredstev, potekali po sprejetem načrtu. Nekaj več problemov imajo na področju institucionalnega komuniciranja ter na področju ekonomske propagande in publikacij. Pereč problem je tudi precejšnja fluktuacija delavcev v sejmski dejavnosti. Prav ta dejavnost je letos realizirala sedem domačih in enajst tujih sejmov, njen osrednji problem pa je še vedno ta, da tržni cilji in promocijski splet niso usklajeni.

Obmejno gospodarsko sodelovanje

V prvih šestih mesecih so se posledice spremenjene zakonodaje z vso ostrino morda še pokazale tudi v maloobmejnem prometu. Vzrok je predvsem v tem, da proizvodne delovne organizacije niso več zainteresirane za ta prodajni kanal, saj v trženju prek njega nimajo več ugodnosti. Osnovni problemi te dejavnosti so predvsem neizkoriščen izvozni saldo, zmanjšanje obsega izvoza v obmejni blagovni menjavi ter neplačevanje izvoza blaga.

L. D.

Petnajstletnica idrijske Iskre

Začetki naše tovarne segajo v leto 1971. 11. avgusta pred 15 leti, ko je Iskra Železniki odprla obrat in je v njem stekla proizvodnja oziroma montaža malih elektromotorjev v prostorih opuščene mizarske delavnice na Uti v Idriji. Za proizvodnjo oziroma odprtje obrata so se v Iskri Železniki odločili zato, da bi razširili svojo proizvodnjo, v Idriji pa zato, ker smo želeli rešiti problem zaposlitve ženske delovne sile, pa tudi, da bi pospešili industrijski razvoj občine. Že takrat se je namreč začelo razmišljati o prenehanju proizvodnje v Rudniku živega srebra. Ob ustanovitvi je bilo v obratu zaposlenih 71 delavcev, v glavnem žensk. Prve dni proizvodnje je pravzaprav šlo za montažo lužnih črpalk, še v istem letu pa je stekla tudi montaža asinhronskih, kolektorskih in kondenzatorskih motorjev. Leta 1972 pa smo začeli graditi novo proizvodno poslopje v Spodnji Idriji. Še istega leta je v novi proizvodni hali stekla tudi proizvodnja. Tako v Idriji, kot tu v Sp. Idriji je v tistih prvih letih proizvodnja obrata slonela zgolj na montaži malih elektromotorjev, opremljenost je bila na izredno nizki ravni in je pravzaprav vse slonelo na ročnem delu. Leto 1974 je pomembna letnica v razvoju tovarne. Dotakratni obrat smo konstituirali kot temeljno organizacijo delovnega kolektiva ISKRA Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov iz Železnikov. Po reorganizaciji Iskre, leto dni kasneje pa postanemo temeljna organizacija Montaža v okviru delovne organizacije Industrija širokopotrošnih izdelkov iz Škofje Loke.

V vseh teh letih je naša proizvodnja temeljila pravzaprav na montaži štirih izdelkov, to je črpalk, asinhronskih, kolektorskih in kondenzatorskih motorjev, ki se jim je leta 1977 priključil še kompresorski motor. Zaradi razvojnih težav smo imeli v letu 1977 20 milijonov dinarjev izgube. Treba se je bilo lotiti sanacije oz. sanacijskega programa, v okviru katerega smo pričeli uresničevati tudi dve naložbi. Eno v posodobitev in povečanje obsega proizvodnje, drugo pa v prenos proizvodnje kompresorskih motorjev iz Železnikov.

Oba investicijska programa smo zaključili leta 1979. Že v času ure-

sničevanja obeh programov so naša raščajoče potrebe po hladilniških kompresorjih narekovala razširitev zmogljivosti proizvodnje kompresorskih motorjev s predvidenih 300.000 na 1.000.000 motorjev letno. Smotrnost takratnih investicij in kadrovskih okrepitev pa je imela za posledico poslovno uspešnost in hitro rast tovarne. Zato lahko konec 70-ih in začetek 80-ih let označimo za prelomnico v razvoju tovarne. V tem času je steklo še okrepljeno sodelovanje med našo Iskro in dansko firmo Danfoss.

Podpis prvotne pogodbe o dolgoročni proizvodni kooperaciji z Danfossom smo obeležili prav tako letos in sicer konec junija. Ker je v našem hitrem razvoju začelo v sami Idriji in njenem ožjem zaledju primanjkovati delovne sile, smo se ozrli v odročnejše kraje in tamkajšnjim prebivalcem zagotovili stalno zaposlitev. Leta 1979 smo odprli obrat na Vrsniku, v katerem je danes zaposlenih 41 delavcev, leta 1980 smo organizirali proizvodnjo v Rivierini temeljni organizaciji Neon v Vrsarju, 1982. leta pa smo odprli obrat v Hotedršici, kamor smo iz Sp. Idrije preselili program montaže lužnih črpalk. 1984. leta smo odprli obrat še v Postojni in v

njega preselili proizvodni program iz Hotedršice, v Hotedršici pa je stekel program montaže asinhronskih motorjev. V obeh obratih je trenutno zaposlenih 120 delavcev. Če ta skokovit razvoj naše tovarne ilustriramo s številkami, potem lahko ugotovimo, da smo v prvih letih obstoja naredili v povprečju 300.000 motorjev, leta 1980 pa že skoraj 1.500.000 elektromotorjev. V to štirikratno povečanje proizvodnje smo vložili ogromno naporov.

Z dograditvijo nove hale v Sp. Idriji, to je sedanja srednja hala v okviru naše tovarne pa je leta 1981 stekla proizvodnja s postopnim osvajanjem novih tehnologij, s čimer smo povečali svojo konkurenčno sposobnost tekmovanja na svetovnem tržišču. Naslonitev na lastne sile in spodbujanje lastnega znanja, ustvarjalnosti, racionalizacije proizvodnje, boljše organizacije dela, skrb za človeka pa je vplivalo, da smo v minulem srednjeročnem obdobju skokovito povečali proizvodnjo in produktivnost dela. Tako smo iz že omenjenih milijonov in pol elektromotorjev v letu 1980, lani naredili skoraj 5 milijonov elektromotorjev. V tem času smo tudi povsem

spremenili strukturo proizvodnje, v celoti zamenjali tehnologijo. V zelo kratkem času smo upeljali vrsto novih tehnologij, omenjamo samo tehnologijo tlačnega liva aluminijskega, brezkončnega brušenja, plastificiranja rotorjev in žarjenja lamel. Skoraj v celoti smo spremenili sortiman izdelkov, saj trenutno izdelujemo le 10% takih vrst motorjev, ki smo jih izdelovali pred šestimi leti, 90% pa je novih vrst. Pri tem je bilo potrebno veliko znanja in inventivnosti, saj gre za novo, sodobno tehnologijo, katere dohiti del pred leti še nismo niti poznali. Glede na potrebe proizvodnje smo skušali inovacije načrtovati in usmerjati in danes ocenjujemo, da z njimi ustvarjamo približno tretjino dohodka. Pred dvema letoma smo morali zaradi hitre rasti proizvodnje dograditi novo halo. Kljub izrazitemu povečanju proizvodnje, ki nas uvršča med večje tovrstne tovarne v Evropi, menimo, da obseg proizvodnje še ni dosegel tiste ravni, s katero bi lahko bili zadovoljni. Ugotavljamo namreč, da je primerna velikost tovrstne tovarne tista, v kateri bo mogoče izdelati na leto do 7 milijonov elektromotorjev. Teje meji se približujemo. FILIP ŠEMRL

S slavnostno sejo Delavskega sveta smo v Idrijski Iskri počastili 15. obletnico delovanja. Ob tej priložnosti so še posebej slavili tudi svoj osebni in delovni jubilej mnogi člani našega delovnega kolektiva, ki so pred 15 leti kot pionirji sedli za stroje pod imenom ISKRA. Osemdesetim našim delavcem gre za to še posebna zahvala, saj so ne samo s svojo prisotnostjo od vsega začetka, ampak predvsem z vztrajanjem v dobrih in slabih časih ter s prizadevnim delom presegli raven, na kateri človek sledi samo svojim osebnim interesom. Prav

ti so dokaz, da je ob zaupanju v odgovorno upravljanje družbenih dobrin, mogoče prebroditi tudi kritične faze razvoja in da se splača boriti za skupno dogovorjene cilje — za rezultate, ki smo jim danes priča vsi delavci, ki smo se jim v kasnejših letih pridružili. Na slavnostni seji delavskega sveta smo jim zato v imenu družbenopolitičnih organizacij in v imenu vsega kolektiva iskreno čestitali in obenem sprejeli sklep o podelitvi priznanj jubilarantom, ki jih bodo prejeli konec avgusta.

V imenu družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Idrija je ob 15 letnici Iskre Idrijska Iskre čestitke kolektivu izrekla tudi predsednica Ivica Kavčič

Razgovor z glavnim direktorjem ing. Jožetom Zaletelom

Kot končni proizvajalci smo

Razgovor z glavnim direktorjem naše DO Električna ročna orodja ing. Jožetom Zaletelom nam je tudi na primeru njihove DO pokazal vse trenutne probleme naših proizvajalcev: od problematike proizvodnje in izvoza pa tja do cen in seveda inflacije, ki v celoti zadeva vse naše gospodarstvo.

Na prvo vprašanje, naj nam na kratko predstavi svojo delovno organizacijo, nam je sogovornik odgovoril:

»DO ERO vstopa že v peto leto, odkar smo po reorganizaciji kranjske Elektromehanike leta 1982, postali DO. Lokacijsko smo skupaj z DO Kibernetiko na Savski Loki v Kranju. Trenutno je naša skupna želja in težnja, da bi se tudi lokacijsko koncentrirali. Zato se s Kibernetiko dogovarjamo, da bi v prihodnosti čim bolj skupno na tej lokaciji razrešili vse probleme. Trenutno se nam je posrečilo združiti vse naše službe, ki so bile poprej razmetane kar po 14 krajih. S preselitvijo šolskega centra Iskre v nove prostore smo se v ERO v dogovoru s Kibernetiko odločili, da bomo adaptirali nekdanji šolski center in tako skoncentrirali vse službe na enem samem kraju.

Sodimo, da je to za nas velika pridobitev. Žal pa imamo proizvodnjo še danes na treh različnih, med seboj nepovezanih lokacijah, to je montažo, izdelavo motorjev in obdelovalnico. Tudi tukaj pričakujemo, da bomo v okviru razširitev, ali novih investicij skoncentrirali delovne površine čim bližje naši upravni stavbi.

S Kibernetiko dobro sodelujemo in tako rešujemo prostorsko problematiko brez problemov.

V našo DO se interesno povezuje tudi Perles in Iskra EMEC ter sodelujemo iz leta v leto bolje. Žal pa ni ne v Perlesu, ne v Iskri Emecu še prišlo do širjenja kakega drugega Iskrinega programa, ampak še vedno prodajajo samo električna ročna orodja.

Trenutno nas je 720, organizirani pa smo kot enovita DO. Trenutno se borimo z vsemi tistimi težavami, ki pestijo tudi našo celotno družbeno skupnost. Poudariti moram pri tem, da je trenutno proizvodnja električnega ročnega orodja v svetu precej večja od tržnih potreb. Zato je konkurenca izjemno močna. Predvsem je tu cela vrsta japonskih proizvajalcev, ki iz leta v leto znižuje cene in povzroča probleme evropskim proizvajalcem električnega ročnega orodja in tako tudi nam.

In kako se nameravate vključevati v ta konkurenčni boj?

»Glede na močno konkurenco je potrebno naš proizvodni program veliko bolj intenzivno asortimansko dograjevati, kakor tudi posodabljati. Vsi svetovni proizvajalci so praktično opremili svoja orodja z elektroniko in s sodobnejšimi oblikami. Zavedati se moramo, da gre še vedno 50% električnega ročnega orodja v trgovine in k zasebnim kupcem, zato je to izredno zahteven trg in je treba obliko, oz. dizajn spreminjati in ga prilagajati modernim zahtevam.

V proizvodnem programu imamo trenutno kompletacijo strojev za obdelavo lesa. Letos bomo dopolnili ta program z nadrežkarjem in s krožno žago z globino reza do 85 mm. S tem bi dobili nekakšen minimalni asortiman strojev za obdelavo lesa. Načrtujemo, da bi morali asortimansko kompletirati program tako, kot se med seboj povezujejo vsi svetovni proizvajalci orodja. Vendar pa se je glede na našo velikost realno in konkretno pogovarjati s tujimi proizvajalci. Poskušali smo marsikje, vendar pa žal, na drugi strani ni bilo dovolj zanimanja. Zato sodimo, da bi se morali povezati s kakim manjšim tujim podjetjem, morda celo s kakim primernim japonskim proizvajalcem.

Zavedamo se, da celotnega programa električnega ročnega orodja ne bomo nikoli sami proizvajali, saj praktično znaša investicija v električno orodje, če hočemo speljati celoten proces, med 20 in 30 starimi milijardami za zahtevno orodje. V proizvodnem smislu smo si začrtali, da bomo letos izdelali več kot štiristo tisoč enot električnega ročnega orodja in izvozili za okrog osem milijonov dolarjev.

Polletni rezultati so bili glede fizičnega obsega proizvodnje dob-

ri, plan smo v celoti izpolnili. Pri izvozu pa imamo težave z naročili. V prvem polletju smo v glavnem imeli naročila, ki so bila vrednostno sicer nekoliko slabša, tako da smo s proizvodnega vidika plan izpolnili 42%.

Kakšna pa so vaša pričakovanja v drugi polovici letošnjega leta, čeprav, kljub pozitivni ničli ob polletju, vsekakor s tem ne morete biti čisto zadovoljni.

»Pričakujemo, da bomo v drugi polovici letošnjega leta pridobili še določena ustrezna naročila in se tako približali načrtanemu planu. Prodajo na domačem trgu smo ob izrednem angažiranju uresničili. Pri tem beležimo porast prodaje rezervnih delov, kar je značilno za sedanjí trenutek, ker se tudi že delovne organizacije odločajo za servisiranje električnega ročnega orodja zaradi cen in investicijskih omejitev. Tako je postala izdelava in izredno promptna oskrba z rezervnimi deli ena od naših prioritarnih nalog. Izredno dobro in uspešno sodelujemo tudi z našo delovno organizacijo Servis.

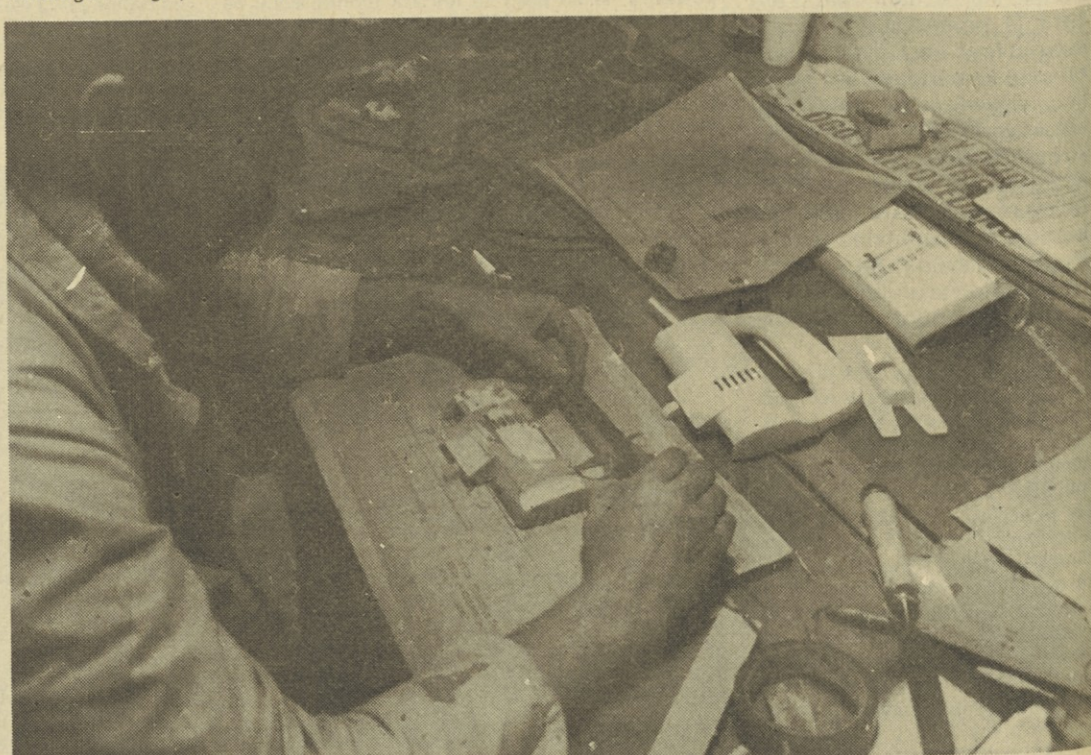
Znotraj Jugoslavije imamo konkurenta v »Black and Deckerju«, vendar pa moram reči, da še vedno pokrivamo prek 70% jugoslovanskega trga. Prednost imamo v

Ing. Jože Zaletel

razvežani lastni trgovski mreži in servisu.

Ugotavljamo, da so se glavni materiali, ki jih vgrajujemo v naša orodja, letos nenehno dražili, izredno veliko sredstev pa smo dali tudi za obresti. Tako kot ostale DO v Iskri imamo tudi mi malo lastnih sredstev in nas obresti močno bremenijo — poslovno polletje smo zaključili z ničlo. Ni se nam posrečilo oblikovati poslovnega sklada iz čistega dohodka. Ugotavljamo tudi, da prav tako intenziven izvoz (prek 50% ob povečanih stimulacijah ne bo preveč dohodkovno donosen. Nič novega tudi ni ugotovitev, da je kupna moč nekoliko prizadela kupce in imamo zato velike težave pri plasmaju našega orodja na zasebni sektor, medtem ko industrijska prodaja še vedno teče dokaj normalno.

Modeliranje oblikovanega modela obodne žage

neenakopravnem položaju

Ob vseh trenutnih težavah pa vas je zagotovo prizadel tudi novi zakon o oblikovanju prodajnih cen. Bi morda tudi o tem za konec spregovorili malo podrobneje?

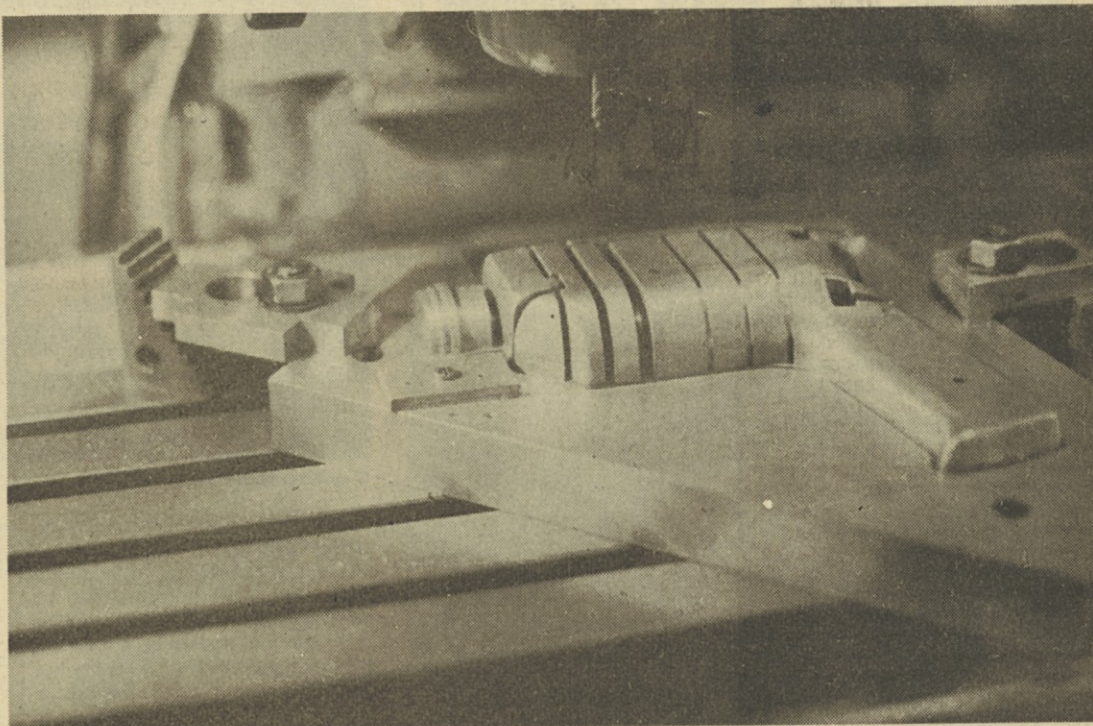
»Na temelju sprejetega zakona o oblikovanju prodajnih cen so električna ročna orodja določena v skupino, ki mora prijaviti nove cene 120 dni pred eventualno veljavnostjo. Glede na cenovna neskladja med vhodnimi materiali ter ostalimi stroški, ki bremenijo naš reprodukcijski proces in prodajni cenami smo takoj po izidu omenjenega zakona prijavili nove cene našega prodajnega asortimana.

Vloga za dvig cen je bila v celoti zavržena kot neutemeljena, kajti ugotovljeno je bilo, da predlagane cene presegajo dovoljeno zakonsko določeno stopnjo povečanja. Ta zavržitev pomeni, da morajo naše cene do konca leta ostati na ravni prvega polletja letošnjega leta.

Ker nam polletni poslovni rezultat kot sem že dejal, kljub izpolnjenemu količinskemu in asortimanskemu proizvodnemu planu ni omogočil oblikovati poslovnega sklada, nas bo vsako nadaljnje naraščanje stroškov spravilo v izredno kritičen položaj.

V času od »zamrznjenja« naših prodajnih cen smo lahko ugotovili naslednja, za nas usodna dejstva:

Precejšnji del uporabljenih repromaterialov, sestavnih delov in storitev se bo lahko še naprej dražil brez ustrezne kontrole in omejitve. Naši prvi logični poskusi, da pri dobaviteljih ustavimo dviganje cen,

Izdelava prototipnega orodja za mali vrtalnik

so naleteli na izredno slab odziv in srečujemo se že z nedobavami nekaterih sestavnih delov.

Ugotavljamo, da bodo tudi stroški za vse vrste energije, transporta, skladiščenj ter podobnih sto-

ritev v drugi polovici leta naraščali v skladu z inflacijo.

V prvih šestih mesecih smo beležili v rezultatih poslovanja dvig obveznosti iz dohodka z indexom 307 proti istemu obdobju leta 1985. Podobno so se gibala tudi ostala sredstva, ki smo jih namenjali za širše družbene potrebe. Ker se je to dogajalo v času, ko naj bi se gospodarstvo končno razbremenilo, je skoraj brezizgledno načrtovati, da se bodo ti stroški v drugi polovici leta v celoti umirili.

Sprejeti plani združevanja sredstev za SOZD Iskra ter delovne organizacije skupnega pomena za letošnje leto načrtujejo stopnjo povečanja na ravni pričakovane inflacije.

Trenutna situacija kaže, da naša DO planiranega združevanja ne bo mogla realizirati.

Najbolj kritična pa je ugotovitev, da nam »zamrznitev« prodajnih cen ne bo dovoljevala kontinuiranega dviga osebnih dohodkov in ostalih sredstev za zadovoljevanje družbenega standarda zaposlenih v skladu s sprejetimi plani, oz. vzporedno z ostalimi delavci v SOZD Iskra ter kranjskim združenim delom. V preteklosti se je izkazalo, da naši delavci ob izpolnjevanju planskih zadolžitvev izredno radikalno zahtevajo prilagajanje osebnih dohodkov z družbeno priznano stopnjo inflacije. Žal sprejeti odlok ne ustavlja cen, ki direktno vplivajo na življenjski standard, zato pričakujemo tudi v naslednjem obdobju velike pritiske na povečanje osebnih dohodkov ter raznih socialnih dodatkov.

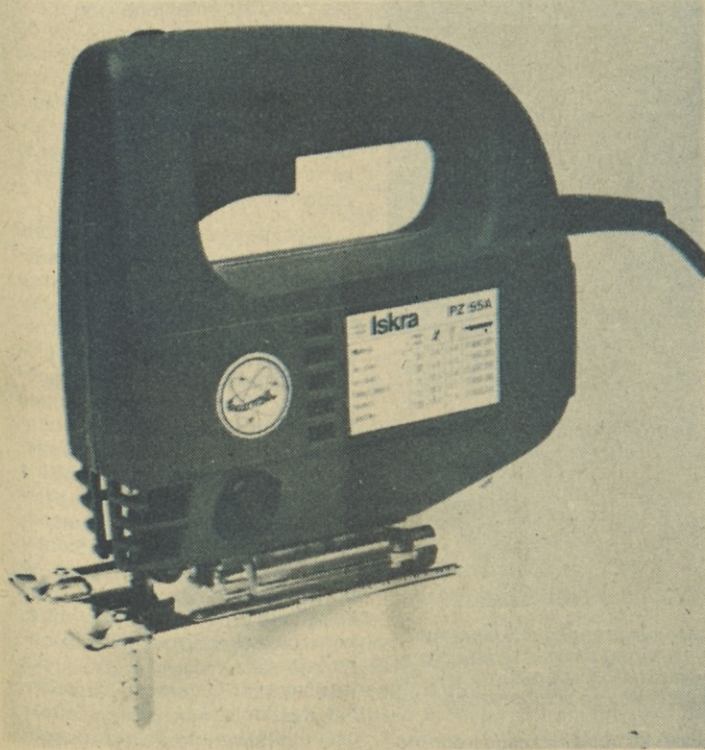
Ker več kot 50% proizvedenih izdelkov izvozimo na konvertibilna

tržišča, bi bila za nas ustavitev rasti vseh cen dokaj ugodna. Nadaljnja rast cen repromaterialov, sestavnih delov ter storitev pa nam ob fiksnih izvoznih cenah ogroža tudi dokaj slabo dohodkovnost pri izvozu. Nove izvozne stimulacije so žal proti dvigu cen vhodnih materialov še vedno sorazmerno nizke.

Sodim, da navedena dejstva kažejo, da nas nova odredba o minimalno 120 dnevni »zamrznitvi« naših prodajnih cen pelje v negativni poslovni rezultat leta 1986. Kot najbolj odgovoren za poslovanje DO Iskra — Električna orodja se globoko zavedam, da moramo najprej izkoristiti vse obstoječe notranje rezerve. V letošnjem letu izdelan in sprejet program ukrepov za odpravo motenj v poslovanju naše DO izredno podrobno razčlenjuje vse možnosti, ki jih še imamo za dvig produktivnosti in zmanjšanje stroškov v celotnem reprodukcijskem procesu. Trdno smo odločeni, da dane možnosti izkoristimo, vendar vidimo, da celotnega dohodkovnega razkoraka med vhodnimi in izhodnimi cenami s tem ne bomo uspeli nadomestiti.

Zavržitev naše vloge za dvig cen s strani Zveznega zavoda za cene nas spravlja kot končnega proizvajalca v popolnoma neenak položaj z ostalimi, ki sodelujejo v reprodukciji električnega orodja. Zato v celoti podpiram prizadevanja, da se na področju cen končno in dokončno vzpostavi red in dosežejo ustrezna sorazmerja, vendar menim, da bodo podobne parcialne administrativne rešitve žal prinesle več škode kot koristi,« je zaključil naš razgovor ing. Jože Zaletel.

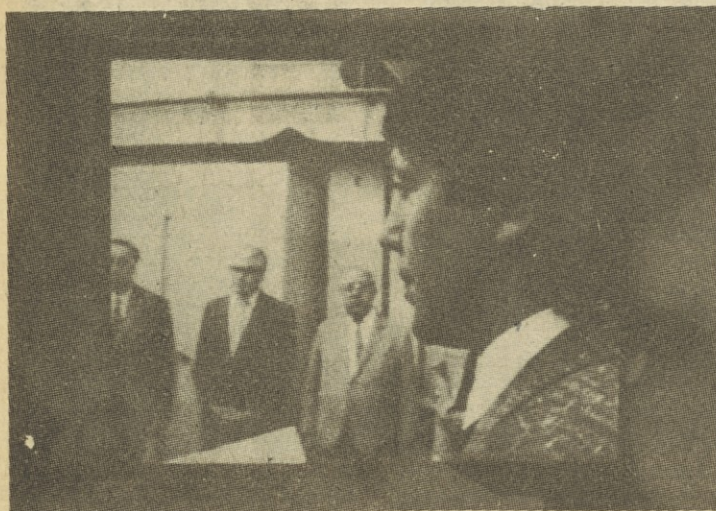
D. Ž.

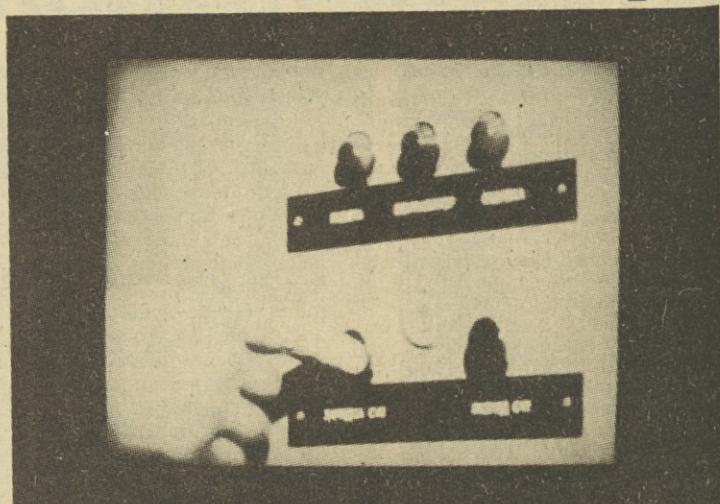
Povratna žaga z elektronsko nastavitvijo rezalne hitrosti — sad domačega znanja in dolgoletnih izkušenj

Slovesna otvoritev dispečerskega centra Moskva

Moskva, 10. 7. 1986 — s slavnostno otvoritvijo dispečerskega centra Moskva, za katerega je novomeška TOZD Energetska elektronika, delovne organizacije Avtomatika dobavila enega največjih brezprekinitvenih napajalnih sistemov, je bil realiziran prvi del v 1984. letu podpisane pogodbe med Iskro in Minergom, ki zajema dobavo opreme za rezervno napajanje za dispečerska centra Moskva in Tbilisi.

Direktor TOZD TENEL Božidar Zajc med govorom ob otvoritvi

S pritiskom na gumb je dispečerski center Moskva priče obratovati

Začetki sodelovanja na področju energetske elektronike med sovjetsko firmo Minergo, ob poslovni asistenci Atomenergoexporta in Iskro segajo v 1979. leto in izhajajo iz skupnega snovanja enofaznih pretvorniških sistemov. Več kot 100 kosov omenjenih sistemov je Iskra v času preteklih petletke tudi dobavila za potrebe sovjetskega gospodarstva. Prav ti začetki, čeprav po obsegu relativno skromni, če jih primerjamo z današnjim

dolivom klirinške valute pa so bili izredno pomembni za nadaljnje poslovno-tehnično sodelovanje. Zanesljiva dobava in kakovost izdelkov, so utrdili Iskrino prisotnost na sovjetskem tržišču in odprli možnost za razširitev sodelovanja na področju trifaznih brezprekinitvenih sistemov napajanj moči 300 KWA. Da bi zadovoljili tehnične karakteristike, so Novomeščani svoj proizvodni program prilagodili zahtevam Minerga in s tem plasirali v izvoz »Sistem na ključ«, ki je zajemal izdelavo projekta, dobavo baterij in diesel električne agregate, kot montažo vse opreme in spuščanje v pogon. Razgovorom v 1984. letu je sledil tudi podpis prve, že omenjene pogodbe o dobavi kompletne opreme za dispečerska centra Moskva in Tbilisi, ki je bila v skladu s sprejeto dinamiko plana v Rusiji v 1985/86 letu. Sledilo je obdobje 6 mesečne montaže, verifikacije in preizkušanja, ki se je zaključilo s spuščanjem v pogon 10. junija.

S tem pa se dolgoletno in plodno sodelovanje med obema partnerjema še ne zaključuje. S četrtkovo slavnostno otvoritvijo se pravzaprav pričena obdobje intenzivnega Iskrinega izvoza tovrstne opreme za potrebe sovjetskega gospodarstva. Tako bodo do konca letošnjega leta spustili v obratovanje tri sisteme brezprekinitvenega napajanja z močjo 150 KWA v dispečerskih centrih Tbilisi, Kijev in Pjatigorsk ter dobavili kompletno opremo za dispečerski center Sverdlovsk. Julijski obisk pa so predstavniki obeh organizacij izkoristili tudi za razgovore o potrebah sovjetskega partnerja za prihodnje leto, oz. do zaključka tekočega srednjeročnega obdobja. Po planih Minerga naj bi v tekoči petletki naredili in spustili v obratovanje še en brezprekinitveni sistem napajanja z močjo 300

16. julij 1986 — v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah, delovne organizacije Iskra Avtomatika, so predstavniki delovne organizacije Progres — projektiranje in inženiring Slovenj Gradec (prej PKB Kosmajmont) in delovne organizacije Avtomatika na osnovi samoupravnega sporazuma izvedle prenos skupne naložbe (novozgrajenih objektov v Stegnah poleg Centra sistemov za avtomatizacijo) na delovno organizacijo Avtomatika, TOZD Naprave za energetiko. S to naložbo, oz. pridobitvijo 16.200 m² uporabne površine je Avtomatika za neko obdobje rešila trenutno izredno prostorsko stisko in si zagotovila možnosti za namestitev investicijske opreme za razvojno dejavnost in proizvodnjo mikroracionalniške tehnologije na področju aktorike. (Š. D.)

KWA, šest sistemov z močjo 150 KWA in štirinajst sistemov z močjo 75 KWA, s potrebnimi seti rezervnih delov. Za zanimivost dodajmo še to, da imajo v tovarni Energetska elektronika v Novem mestu testirane in s strani Minerga delno verifisirane povsem nove enofazne napajalne sisteme z močjo do 10

KWA, zgrajene po konceptu dvo-kvadrantnega presmerjanja. Ti sistemi imajo mikroprocesorski nadzor in program avtomatske kontrole stanja baterij. Ta novost pomeni bistveno zmanjšanje stroškov v gradnji enofaznih brezprekinitvenih sistemov ob enaki funkcionalnosti delovanja in povečani zanesljivosti. Prvih pet tovrstnih sistemov je že narejenih in jih bodo v najkrajšem času poslali v Sovjetsko zvezo.

Ob slavnostni priložnosti, ki so se je udeležili predstavniki delovne in temeljne organizacije iz Avtomatike in delovne organizacije Iskre Commerce ter najvišji sovjetski predstavniki Minerga, Atomenergoexporta, Mašinimporta in Gosplana je glavni direktor delovne organizacije Iskra-Avtomatika, Rudi Pirc predal namestniku ministrstva za energetiko za področje SEV Lopatini plaketo za dolgoletno uspešno sodelovanje med Iskro

in Minergom. Slavnosti sta prisostvovala tudi predsednik Skupščine občine Novo mesto Boštjan Kovačič in predsednik Izvršnega sveta Ivo Longar. Finančni izid omenjenega izvoznega posla je ocenjen na 5.300.000 Čl f.

Iz navedenega je razvidno, da so uspehi, ki jih niza novomeška TOZD Energetska elektronika, rezultat dolgoletnega trdega dela, v katerega so vključene tako tržne raziskave, razvojno delo, vezano na najnovejša dosežke v svetu na področju energetske elektronike, kakor tudi delovna disciplina celotnega kolektiva, kateremu je vodstvo postavilo jasne cilje ekonomske upravičenosti programa.

Š. D.

Ob podelitvi plakete

Srednjeročni plan delovne organizacije sprejet pred dopusti, aktivnosti za pripravo letnega plana '87

Nekoliko zamujamo z informacijo, da je bil na 14. zasedanju delavskega sveta delovne organizacije, ki je bilo 2. 7. 1986 na podlagi ugotovitve, da so se delavski sveti vseh TOZD in delovne skupnosti za skupne zadeve izrekli za sprejet srednjeročni plan delovne organizacije Iskra Avtomatika za obdobje 1986 — 1990.

Za sprejem omenjenega dokumenta je potekala vrsta aktivnosti znotraj temeljnih organizacij, oz. usklajevanje predlogov in pripomb, ki jih je obravnaval in osvojil odbor za plan in gospodarjenje ter finančne zadeve, ki je tudi določil predlog plana. V planu je bistveni poudarek namenjen opredelitvi razvojno-raziskovalne dejavnosti, ki je konkretizirana, opredeljena s posameznimi projekti in izdelki ter roki. Izpostavljeno je tudi poglavje o rasti izvoza in o celotni prodaji. Medtem, ko je področje investicij usmerjeno zlasti v nabavo prepotrebne opreme, kar narekuje naš tehnološki razvoj.

Hkrati s postopkom za sprejemanje srednjeročnega plana pa so v okviru področja za ekonomiko in plan v delovni skupnosti za skupne zadeve

potekale intenzivne aktivnosti za pripravo letnega plana Avtomatike za leto 1987, kar je obravnaval tudi kolegij delovne organizacije. Odbor za plan in gospodarjenje ter finančne zadeve je predlog sklepa o pripravi plana in predlog programa aktivnosti za njegovo izdelavo obravnaval že 18. junija in ga predlagal delavskemu svetu delovne organizacije v sprejem (14. zasedanje — 2. 7. 1986). Tako naj bi bil na podlagi programa aktivnosti predlog plana sprejet predvidoma v decembru na seji delavskega sveta, pri čemer pa so člani odbora za plan in gospodarjenje ter finančne zadeve izrazili pomisleke glede nekaterih aktivnosti, kjer so roki precej zgoščeni.

Do določitve osnutka in javne obravnave ostanejo po rokovniku še trije meseci, v katerih bo potrebno postaviti temelje gospodarjenja za prihodnje leto. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da zakon o planiranju določa tudi postopek za pripravo letnih planov temeljnih organizacij in delovne skupnosti.

Š. D.

Za obresti kar 241 milijonov dinarjev

»Kljub težavam, s katerimi smo se srečevali v prvem polletju, smo lahko serviserji s poslovanjem naše delovne organizacije zadovoljni. Najbolj so nas pestili splošna nelikvidnost gospodarstva, pa težave zaradi preskrbljenosti z rezervnimi deli in njihova visoka cena. Tu je še pozno sklepanje pogodb z Iskrinimi proizvodnimi delovnimi organizacijami, saj smo šele nekako ob polletju podpisali te pogodbe. Seveda je še nekaj drugih problemov, ki pa izhajajo zlasti iz teh, ki sem jih že omenil«. To so besede direktorja gospodarsko planskega področja v DO Iskra Servis Marka Volka, ki smo ga obiskali, da bi nam predstavil letošnje poslovanje Iskrinih serviserjev.

Iskra Servis je v prvih šestih mesecih realizirala za skoraj 5 milijard dinarjev storitev in prodaje rezervnih delov. S tem je letošnji načrt uresničila že 57-odstotno, rezultate iz enakega obdobja lani pa preseгла kar za 125%. Za delo so iztržili, če ne upoštevamo terjatev, 890 milijonov dinarjev, za material pa 3,9 milijarde dinarjev.

Največji delež je odpadel na produktno področje I, ki skrbi za vzdrževanje električnih ročnih orodij in gospodinskih aparatov. To področje je opravilo kar 41% celotne realizacije delovne organizacije. Sledi mu področje II z 38%, ki je zadolženo za servisiranje zvez in alarmnih naprav, medtem ko sta deleža preostalih dveh produktivnih področij, zlasti tistega za vzdrževanje zabavne elektronike in kino-akustike precej manjša.

Direktor Marko Volk takole ocenjuje dohodkovno plat poslovanja Iskrinih serviserjev v letošnjem prvem polletju:

»Celotna fakturirana realizacija je znašala 4 milijarde 911 milijonov dinarjev. To predstavlja 57% letne naloge. Takoj bi rad poudaril, da imamo velikanske težave zaradi terjatev, te pa so do poletja še precej narasle in so celo višje kot smo jih načrtovali za vse leto. Zapadle terjatve so že zdaj višje za 200% od lanskih. Izterjavi bomo morali do konca leta nameniti vso pozornost, če nečemo, da bodo terjatve prehudo vplivale na poslovni rezultat. Celotni prihodek smo dosegli v prvih šestih mesecih v višini 4 milijarde 714 milijonov dinarjev. Od dajatev iz dohodka bi omenil predvsem dve, in sicer obresti na obratna sredstva, ki so dosegle višino 241 milijonov dinarjev, novih, da ne bo pomote. To je za naše razmere izredno velikanska breme, ker moramo pač večino zaloga kupovati s posojili. Tudi stroški poslovanja se povečujejo, vse to pa bo seveda vplivalo na končni poslovni rezultat. Dohodek smo dosegli v višini milijarde 159 milijonov dinarjev, čisti dohodek pa je znašal 918 milijonov dinarjev. Nekaj

nad polovico tega denarja smo namenili za osebne dohodke, ostalo pa smo razdelili na sklade, pri čemer je ostalo za akumulacijo v poslovnem skladu nekaj nad 200 milijonov dinarjev. V glavnem jo bomo porabili za investiranje, saj vemo, da so pred Iskro Servisom velika naložba v gradnjo servisnega centra v Beogradu in reševanje drugih prostorskih problemov servisnih delavnic po Jugoslaviji.»

Kako pa je bilo z zalogami v prvem polletju?

»Lahko bi rekel, da ocenjujemo poslovanje na področju zaloga kot uspešno. Dosegli smo namreč višji koeficient obračunavanja od načrtovanega. Res je tudi to, da se je absolutna vrednost zaloga kljub hitrejšemu obračunu nekoliko povečala, to pa predvsem zaradi podražitev rezervnih delov.«

Na splošno sva o poslovanju

celotne delovne organizacije torej že spregovorila. Kako pa so poslovali posamezni servisi, saj vemo, da se z večjimi problemi otepajo predvsem tisti, ki skrbijo predvsem za popravilo širokopolnošnih izdelkov?

»Ta poslovni rezultat, o katerem sem govoril, smo v glavnem dosegli s servisiranjem profesionalnih programov, dočim širokopolnošnih program ne prinaša nobene akumulacije. Že nekaj let podrobno zasledujemo uspešnost poslovanja posameznih servisov vse do ravni akumulacije in ugotavljamo, da vsi manjši servisi, ki imajo zgolj širokopolnošni program, delajo z izgubo.«

Kako pa je bilo v prvih šestih mesecih s kadri in kako s prostorsko problematiko?

»Glede kadrov naj povem, da smo morali po osamosvojitvi zaposliti tukaj v Ljubljani več no-

vih kadrov, to pa je seveda vplivalo tudi na prostorsko utesenjenost. V Ljubljani imamo zdaj dve lokaciji, to v Rožni dolini in prostore v nekdanjem Zmaju na Šmartinski cesti. Računamo, da bomo problem rešili s pridobitvijo dodatnih prostorov na Šmartinski cesti z izselitvijo Iskre Commerce.

Kako pa je z servisnimi prostori drugod po Jugoslaviji?

»Najhuje je v Beogradu, kjer smo skoraj tik pred začetkom gradnje novega servisnega centra. Postopek pridobivanja dokumentov je že stekel. Problem rešujemo prav zdaj tudi na Reki in v Splitu. V Dubrovniku rešitve še ne vidimo, jo pa bomo morali najti.«

Ob koncu le še vprašanje o tem, kako se, če temu lahko tako rečemo, počutite zdaj, ko ste že dobre pol leta samostojni?

»Zaenkrat smo lahko s poslovanjem delovne organizacije zadovoljni. Dobili smo večjo samostojnost in s tem tudi večjo motivacijo za boljše delo. Seveda smo se morali spopasti tudi z nekaterimi problemi, na katere ob sami reorganizaciji Iskre Commerce nismo računali. Gre predvsem za pogoje poslovanja, o katerih se dogovarjamo z Iskrinimi tovarnami in Iskro Commerce.«

Lado Drobež

Dobri rezultati inovatorjev

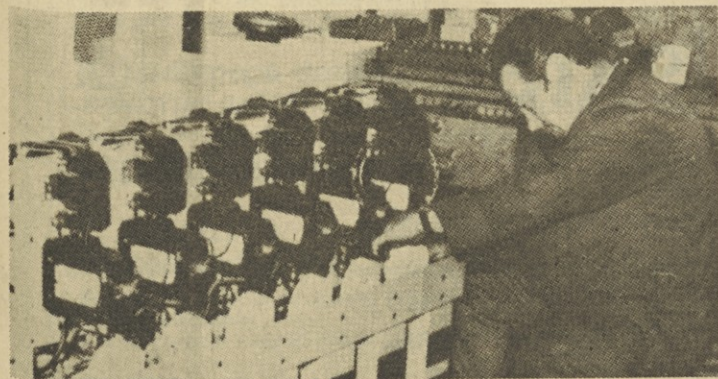
Kar 45 inovacij so lani v semiški Iskri uporabili v proizvodnji. Tovarna je z inovacijsko dejavnostjo prihranila 400 milijonov dinarjev.

Dolenjska gospodarska zbornica je letos že drugič organizirala akcijo »Junij — mesec inovacij na Dolenjskem«, s katero je hotela dvigniti in oživeti inventivno in inovacijsko dejavnost, tako v delovnih organizacijah, kot tudi v drugih delovnih sredinah.

V akcijo so se prizadevno vključili tudi semiški delavci, saj se je zadnja leta inovacijska dejavnost v semiški Iskri precej razmahnila. Že v prvih šestih mesecih je bilo na odbor za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge prijavljenih kar 45 inovacij. V akciji »Junij — mesec inovacij na Dolenjskem« pa so delavci semiških Kondenzatorjev sodelovali s kar desetimi ino-

vacijami. V glavnem gre za novo opremo za proizvodnjo kondenzatorjev in razne tehnološke izboljšave, ki jih je odbor za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge že pregledal in obravnaval. Če je gospodarska korist inovacije izračunljiva, bodo delavce koristno nagradili, če pa gre za koristne predloge za izboljšanje proizvodnje, le-te vpeljejo v proizvodnjo in jih eno ali več let opazujejo, nato pa na osnovi dobička izplačajo nagrado.

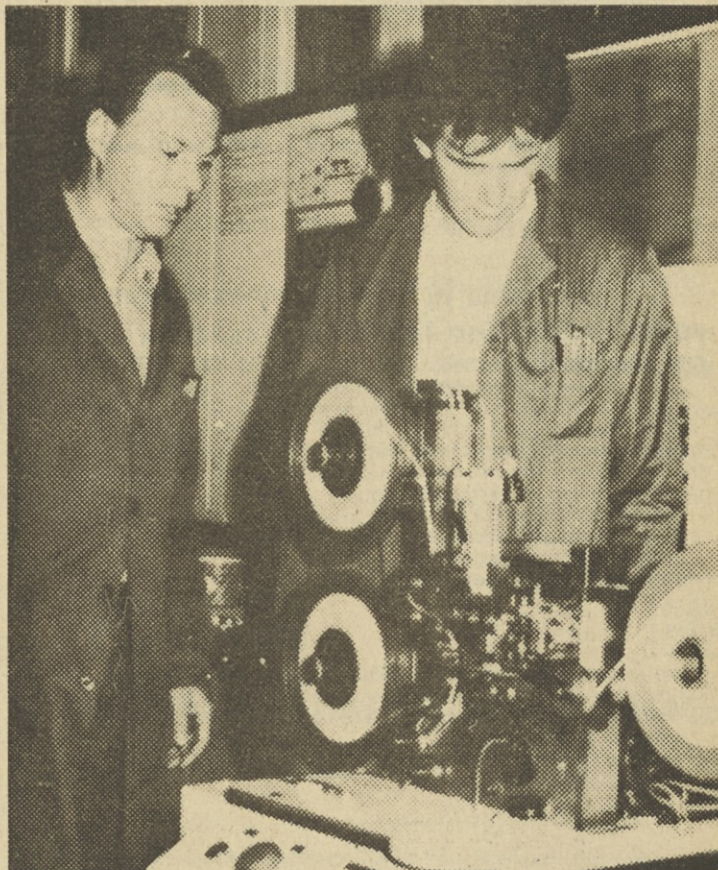
V glavnem se v inovacijsko dejavnost vključujejo vzdrževalci, ki so najbolj seznanjeni s problemi in težavami v proizvodnji. V zadnjem času pa tudi višje

Montaža kompenzacijske naprave za odpravo jalove energije razvite v letu 1984

Sodobno opremljena proizvodnja elektrolitskih kondenzatorjev

Razvoj stroja za zaščito pred metalizacijo kondenzatorskih zvitkov — šopiranjem

strokovni kader, predvsem tehnologi in konstrukterji. Seveda je pri tem morda še najbolj pomembno to, da inovacije uvajajo že pri samem nastajanju nekega izdel-

ka, torej v razvojno — raziskovalnem procesu, kjer je prihranek vsekakor največji. Izvirnost in sodobnost izdelkov semiških Kondenzatorjev se torej iz dneva v dan zvišuje. Vsekakor je temu pripomogel tudi nov pravilnik o vzpodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela, ki je bolj stimulativen od predhodnega.

Torej delavci so zainteresirani za ustvarjalno delo in inovacijsko dejavnost, saj je število prijav inovacij, kot smo videli, kar precej veliko. Toda v semiški Iskri pogrešajo večje zanimanje odgovornih delavcev za inventivno dejavnost, predvsem pa le ti premalo vzpodbujajo ostale sodelavce za ustvarjalno delo.

Prav poslovodni delavci pa bi morali sprejeti dejstvo, da je z inovacijami, ki so v veliki meri rezultat trdega sistematičnega dela kot tudi plod lastnega znanja, ustvarjena podlaga, da delovna organizacija še naprej pravočasno sledi modernizaciji opreme za proizvodnjo kondenzatorjev in posodobitvi tehnološkega procesa.

V. Ž.

Iskra

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol. o.

TOZD — Tovarna antenskih naprav — Antene, n. sub. o.,
61360 Vrhnika, Idrijska 42

Delavski svet razpisuje dela in naloge

vodje proizvodno-tehničnega sektorja (ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o temeljih kadrovske politike v občini Vrhnika izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoko, ali višjo strokovno izobrazbo elektro ali strojne smeri
- 5 let prakse pri podobnih delovnih nalogah
- pasivno znanje tujega jezika

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: ISKRA SP TOZD Antene Vrhnika, Idrijska c. 42 z oznako »Za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejetju sklepa o izbiri.

Iskra

Iskra Commerce, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje del in nalog:

Vodstvo DO

direktorja nastopa Iskre na regionalnem tržišču (ZRN)

Pogoji:

- VS izobrazba ekonomske, ali tehnične smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- zunanje-trgovinska registracija
- aktivno znanje nemškega jezika
- opravljen seminar GZ SRS za delo v tujini
- posebne zahteve po družbenem dogovoru

Delavca se imenuje za mandatno dobo 5 let.

Kandidati naj vlogo v roku 8 dni po objavi z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: Iskra Commerce, 61000 LJUBLJANA, Topniška 58.

Iskra

Iskra — Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o.,

61000 Ljubljana, Stegne 15 b

Komisije za delovna razmerja temeljnih organizacij objavljajo naslednja dela, oz. naloge:

TOZD Sistemi Ljubljana

1. vodja oddelka 4

Pogoji: višja izobrazba elektrotehnične, ali strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, strokovni izpit

2. samostojni knjigovodja

Pogoji: srednja izobrazba ekonomske smeri, 2 leti delovnih izkušenj

TOZD Trženje Ljubljana

3. asistent za izvozno dejavnost prodajnega področja II (energetika)

Pogoji: visoka izobrazba elektrotehnične smeri, 5 let delovnih izkušenj, aktivno znanje svetovnega, ali nemškega jezika

TOZD Razvojni inštitut Ljubljana

4. referent razvojno konstrukcijske dokumentacije

Pogoji: poklicna šola kovinsko-predelovalne smeri (tehnični strojni risar), 2 leti delovnih izkušenj

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh od dneva objave na naslov: ISKRA-AVTOMATIKA, DSSZ, Področje za kadrovske zadeve, Ljubljana, Kotnikova 6.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v petnajstih dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

Iskra

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol. o.

TOZD Tovarna antenskih naprav — Antene, n. sub. o.,
61360 Vrhnika, Idrijska 42

Delavski svet razpisuje dela in naloge

vodje splošno upravne službe

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom in družbenim dogovorom o temeljih kadrovske politike v občini Vrhnika izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoko, ali višjo izobrazbo pravne, upravne, ali organizacijske smeri
- 5 let prakse s področja vodenja organizacijskih enot

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: ISKRA SP TOZD Antene Vrhnika, Idrijska c. 42 z oznako »Za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejetju sklepa o izbiri.

Iskra

Iskra — Industrija baterij Zmaj, n. sol. o.,
61000 Ljubljana, Stegne 23

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge v

Delovni skupnosti skupnih služb

1. vodenje investicijske dejavnosti za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — smer strojna, elektro
in 4 leta delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. samostojni komercialist prodaje za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — dipl. ing. tehn. smeri,
dipl. ekonomist in 2 leti delovnih izkušenj, ali ekonomist, oz. ing.
tehn. smeri z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti.
Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

3. tajniška opravila na komercialnem področju za nedoločen čas

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe — ekonomski tehnik, ali up-
ravni tehnik, 1 leto delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

4. upravnega delavca v pravno splošni službi za nedoločen čas

Pogoji: VI/1 stopnja strokovne izobrazbe — višji upravni delavec,
pravnik in 3 leta delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

5. kuharski pomočnik za nedoločen čas

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe — smer kuhar in 2 leti
delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

TOZD Baterije Ljubljana

1. strojnega ključavničarja — 2 izvajalca za nedoločen čas

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe — strojni ključavničar in 2
leti delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

TOZD Specialne baterije Šentvid pri Stični

1. tehnologa za nedoločen čas

Pogoji: VI. stopnja strokovne izobrazbe — kemijske, strojne, ali
elektrotehniške smeri in 3 leta delovnih izkušenj, ali V. stopnja
strokovne izobrazbe — kemijske, strojne, ali elektrotehniške smeri
z možnostjo (dokazovanja) ugotavljanja delovne zmožnosti.
Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

2. transportnega delavca za nedoločen čas

Pogoji: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osnovna šola in
3 meseci delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju
pogojev, Kadrovske službi ISKRA-ZMAJ, INDUSTRIJA BATERIJ
IN SVETILK, LJUBLJANA, Stegne 23, v 8 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju
prijav.

Iskra

Iskra — Industrija elementov za elektroniko, n.
sol. o.

TOZD-SEM-Tovarna specialnih elementov
in materialov, n. sub. o.,
61000 Ljubljana, Tržaška 2

vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje naslednjih del in
nalog:

Pospeševanje prodaje in akvizicija

Od kandidatov pričakujemo višjo izobrazbo elektro smeri, smisel
za komercialna dela ter nekaj let delovnih izkušenj.
Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Vloge sprejemamo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA —
ELEMENTI TOZD SEM, kadrovska služba, Ljubljana, Tržaška 2.

Iskra

Iskra Telematika
Industrija za telekomunikacije in računalništvo,
Kranj, n. sol. o.
64000 Kranj, Ljubljanska c. 24 a

Po sklepu delavskega sveta TOZD Terminali na 2. redni seji, dne 3.
6. 1986,

objavlja prodajo

rabljenega polavtomatskega stroja, firme »AUMAN«, tip PA011,
tov. št. 70879. Vse zainteresirane obveščamo, da dobijo informa-
cije na tel.: 28861, int. 2618.

Iskra

Iskra Commerce, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Vodstvo DO vabi k sodelovanju sodelavca za nedoločen čas za
opravljanje del in nalog

sekretar poslovnega organa DO Iskra Commerce

Pogoji:
— visoka izobrazba družboslovne, ali tehnične smeri
— 5 let delovnih izkušenj
— aktivno znanje tujega jezika
— 3 mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge v roku 8 dni po objavi z dokazili o izpolnjevanju
objavljenih pogojev pošljejo na naslov: ISKRA COMMERCE, LJU-
BLJANA, Kadrovske sektor, Topniška 58.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs**

Že takrat smo mislili na elektroniko

Problematiko takratnega našega znanstvenega razvoja in vlaganja vanj sem namreč dobro poznal, saj sem bil član sveta Nuklearnega inštituta Jožef Stefan v Ljubljani in je bila naša takratna znanstvena politika usmerjena predvsem v razvoj tovrstnih inštitutov pri nas, v Vinčo, Rudjera Boškovića v Zagrebu in podobno. Poudaril sem velikanski pomen elektronike, ki je bila v tistih letih na pohodu tudi v svetovnih razsežnostih in poudaril, da bi morali tako kot nukleoniko z lastnimi silami ob pomoči države razvijati tudi elektroniko z lastnimi silami, ki

jih imamo dovolj na voljo. Hkrati pa sem še posebej poudaril, da si sodobne nukleonike nikakor ne moremo misliti brez elektronike, saj brez nje jedrske znanosti sploh ne morejo obstajati, kaj šele, da bi se dalje razvijale in napredovale. Ugotavljal sem, da vlada pri nas na tem področju nekakšna disonanca, ki jo je treba vsekakor tudi razrešiti.

Tito se je povsem strinjal z mojim

izvajanjem in razlaganjem. Dejal, je da je treba zadevo pogledati in preučiti in da po njegovem zares tu ni čisto vse v redu.

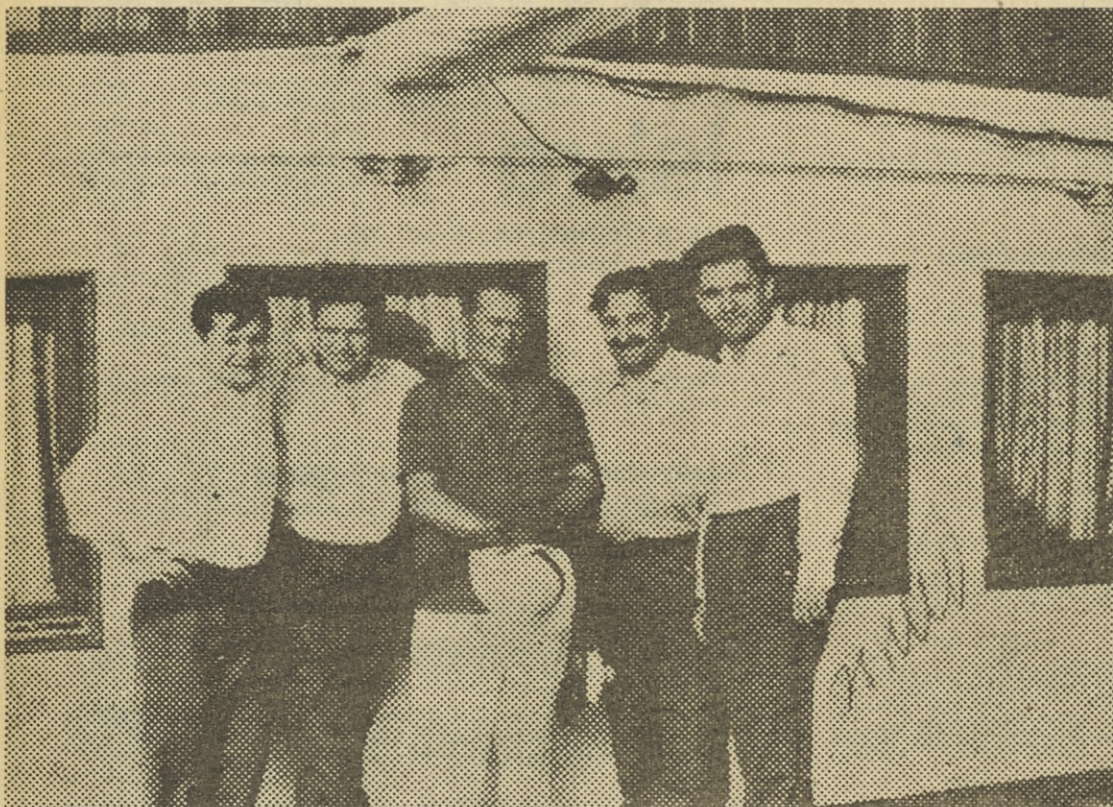
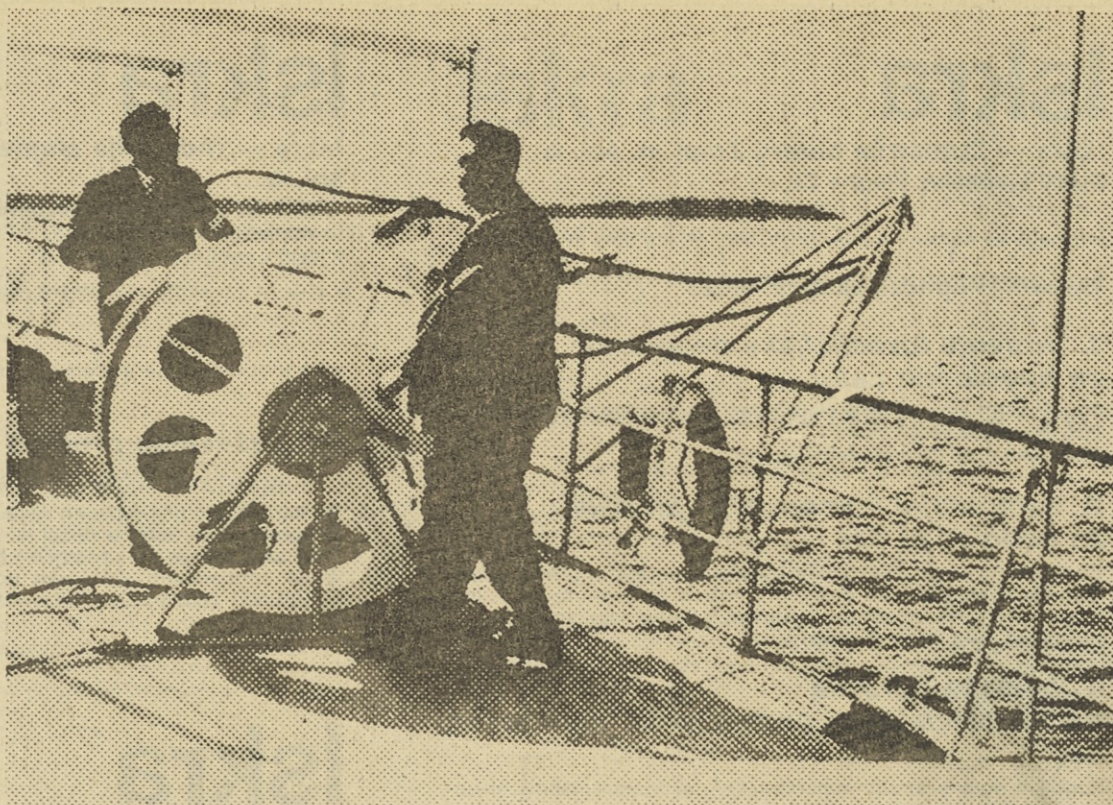
Našemu razgovoru se je pridružil tudi Bakarič, ki pa se ni docela strinjal z vsem, o čemer smo se pogovarjali. Vendar se nisem pustil ugnati v kozji rog. Znova sem poudaril, da je pač žal tako in nadaljeval: kaj vse imamo danes od elektronike, ki daje družbi in

gospodarstvu že določene in pomembne učinke, nukleonika pa razen doktorskih disertacij nima kaj pokazati in polemičen razgovor zaključil z ugotovitvijo, da smo pač z razvojem nukleonike pri nas razvili in ustvarili tip novega, modernega znanstvenika. Jaz pa sem kljub temu vztrajal pri svojem z vprašanjem, kaj le imamo od jedrskih znanstvenikov. Tudi glede tega vprašanja nismo takrat prišli do kakega dokončnega zaključka.

Po tej, zelo zanimivi in odkriti debati, nas je Tito po večerji zadržal še na filmski predstavi. Tako nam je v zelo prijetnem, domačem in pristrčnem vzdušju minilo prvo srečanje s predsednikom Titom na Brionih. Večer je bil zelo sproščen, živahen, poln je bil dovtipov in šal, tako značilen za Tita in njegov odnos do gostov.

Ne spominjam se več dobro, čez koliko časa, verjetno naslednjo pomlad, ali poletje smo znova dobili vabilo, naj pridemo na Brione praktično preizkusiti podvodno televizijsko kamero tako, da bi se z jahto »Jadranko« odpravili na odprto morje. Kot sem že omenil, smo odšli v isti postavi kot prvič: Polak, Henigman, Fon in jaz.

Po prihodu na Brione smo se dopoldne najprej lotili montaže kamere na »Jadranko«, medtem pa je Stane Fon predsedniku Titu demonstriral avtomatične naprave teleskopa, ker pač podnevi ni bilo mogoče opazovati gibanja nebesnih teles. Nato je tovariš Tito popeljal svojega gosta Fona v svojo delavnico na otočku Vangi (pripomniti moram, da je Fon strojni inženir), o čemer bo zagotovo ob drugi priložnosti kaj več povedal Stane Fon sam.

● Tržaški list Gospodarstvo piše o novih izdelkih bovške Iskre. Ta temeljna organizacija je poslovno leto 1985 zaključila pozitivno, v prvem letošnjem četrtletju pa se je znašla v precejšnjih škripcih. Izgubili so dobršen del angleškega tržišča, prizadevajo pa jih tudi novi devizni zakon, visoka inflacija in pogosto nerazumljivo rastoče cene reprodukcijskega materiala. Te razmere silijo bovško Iskro v novo tehnološko izpopolnjevanje. Tako so za francosko tržišče razvili povsem nov izdelek — suho vžigalno tuljavo. V okviru projekta »zastava« bodo pripravili proizvodnjo cigaretnega vžigalnika, ki ga bodo tudi izvažali.

Sicer pa v bovški Iskri vidijo trajnejšo rešitev težav v intenzivnejšem vključevanju domačega znanja v proizvodnjo. Plod tega je že omenjena suha vžigalna tuljava, ki so jo v celoti razvili v Iskrinem inštitutu v Novi Gorici. V Bovec bodo iz Nove Gorice prenesli tudi program relejev. Pripravljajo pa se na proizvodnjo tuljav na elektronski vžig za volkswagen, vse z namenom, da bi prebrodili težave, ki jih je povzročil nagel padec izvoza klasičnih tuljav.

● Gorenjski Glas je objavil informacijo o samokontroli v Iskrini tovarni v Železnikih. Da bi izboljšali kakovost izdelkov in zmanjšali izmeček, so se v Iskri Železniki odločili za uvedbo samokontrole na vseh delovnih mestih, kjer je to le mogoče. Delavci bodo že med proizvodnjo izločali slabe izdelke in merili njihovo kakovost, lahko bodo zahtevali boljši material, če je to vzrok slabe kakovosti in tudi sicer naj bi bili bolj pazljivi. Za dodatno delo (in pazljivost) bodo tudi dodatno nagrajeni. Delo samokontrolorjev bodo nadzorovali superkontrolorji iz sektorja kontrole.

● Skoraj vsa sredstva javnega informiranja so objavila Tanjugovo vest o obisku predsednika državnega sveta ljudske republike Kitajske v Sloveniji. Na pogovoru v delovni organizaciji Smelt, ki so se ga med drugimi udeležili tudi predstavniki Iskre, so poudarili, da obstajajo dobri temelji za razširitev sodelovanja med Kitajsko in slovenskim gospodarstvom, predvsem v industriji, prometu, farmaciji, znanstveno tehničnih raziskavah in turizmu. Kitajski premier in člani delegacije so se še posebej zanimali za dejavnost Smelta, Iskre, Gorenja in Emone, ki so se na Kitajskem izkazali kot ugledni poslovni partnerji.

● Nekateri jugoslovanski časopisi so pisali o jugoslovanskem čudežnem otroku, dvanajstletnem Miodragu Mičiću, ki z znanjem kemije, oz. biokemije, jedrske fizike in astronomije prekaša ne le svoje vrstnike, ampak tudi srednješolce in študente. Tako piše mariborski Večer, da je bil Miodrag pred nedavnim tudi gost SOZD Iskra iz Ljubljane. Iskra ga je povabila med

drugim tudi zato, ker se je bil fant na beograjskem sejmu tehnike nena-
vadno zanimal za mikroelektroniko v Iskrinem paviljonu. Miodrag, ki na-
merava študirati na štirih fakultetah, in sicer kemijo, biologijo, elektroniko
in jedrsko fiziko, si je v Iskrini tovarni mikroelektronike nabavil tudi vezja
za računalnike.

● Osrednja slavnost ob Iskrini štiridesetletnici — proslava dneva borca
— dneva Iskre v Kranju — še vedno odmeva v jugoslovanskem tisku. Tako
je beograjski Privredni pregled temu dogodku odmeril kar polno stran.
Posebej je poudaril nastanek in dosednji razvoj Iskre pa tudi njene nad-
aljnje usmeritve in načrte.

● Subotičke novine pa v zvezi s tem poudarjajo, da se je Iskra, ki je imela
ob nastanku le 800 zaposlenih, razvila v ogromen kolektiv, ki ima danes
35.000 delavcev. Razvojne uspehe Iskre najbolj ponazarja podatek, da so
lani za razvoj in raziskave novih tehnologij in proizvodov vložili kar 6%
celotnega prihodka. Zato je tudi logično, da načrti Iskre predvidevajo, da
bo leta 1990 izvozila na tuja tržišča okoli 50% svoje proizvodnje.

● Sarajevski list Oslobođenje piše, kako v Iskri Telematiki računalnik na-
redi časopis. S tem so proces priprave časopisa za tisk znatno skrajšali in
dosegli velik materialni in časovni prihranek. Zaradi teh prihrankov so
praktično že odplačali investicijo v računalnik in potrebno opremo v
vrednosti 3,5 milijona dolarjev. Redakcija sedaj razmišlja že o novi ino-
vaciji — uvajanju laserskega tiskalnika, s čimer bi izboljšali kvaliteto zapisa,
z njegovo pomočjo pa bodo v računalniku lahko vnesli tudi slike in drugo
likovno gradivo.

● Zagrebška revija Danas je objavila obširen intervju s članom KPO
SOZD Iskra Milošem Kobetom. V zelo kvalitetnem in poglobljenem
pogovoru je Miloš Kobe spregovoril o razvoju in položaju svetovne
elektronike, vplivu tehnologije in znanosti na celoten družbeni razvoj v
svetu in pri nas ter seveda o Iskrinih izkušnjah na tem pomembnem pod-
ročju. Miloš Kobe je med drugim poudaril, da je celotna družbena inovacij-
ska sfera vzročno in posledično najtesneje povezana z družbenopolitično
in ekonomsko stvarnostjo. Mi imamo sistem raziskav in razvoja natančno
tak, kakršen je družbenopolitični sistem in obratno. Inovacijski sistem
vpliva na ekonomijo in politiko. To je nujno, ker to ni le kategorija odvisna
le od družbenih izdvajanj v republiške SIS za znanost, ampak je sestavni
del gospodarjenja, vsaj v tistih državah, kjer inovacijski kompleks daje
tisto, kar od njega pričakujejo.

Iz tujega strokovnega tiska

Izkopanine na Kitajskem

Kitajski arheologi so odkrili pri gradbenih delih za elektrarno za-
hodno od mesta Janši v provinci
Honan sledove najstarejše metro-
pole. Znanstveniki predvidevajo,
da so zidovi in ostanki cest pripa-
dali mestu Xibo. Le-to je bilo pred
4000 leti prestolnica dinastije Šang.
Sedaj arheologi upajo, da bodo iz
teh najstarejših ostankov odkrili
sledove o času vladanja dinastije
Šang, ki je slovela po bojnih vozech
in dragocenih okraskih iz bronu.

Zaščita rastlin

Znanstveniki inštituta za fitome-
dicino v Hannovru so odkrili ras-
tlinsko zaščito z bakterijami. Ok-
rasne in industrijske rastline so
zaščitili proti zajedalcem, kot sta
rja in snetljivost. Poskusne rastline
so obdali z različnimi bakterijami
in pri tem dognali, da ima od 120
bakterijskih družin kar 12 zaščitne
sposobnosti. Poskusi na ječmenu
in ozimni pšenici so povsem pre-
gnali zajedalce.

Konkurenca za valij

Po 21-letnih poizkusih so v ZDA
odkrili antidepresijsko sredstvo, ki
deluje podobno kot valij, vendar

nima negativnih stranskih učinkov.
Valij povzroča odvisnost in vzaje-
mno z alkoholom težke posledice.
Še po treh mesecih stalnega jema-
nja novega pomirjujočega sreds-
tva niso ugotovili zlih posledic.

Vremenarji z dežjem

Trditev avstralskih vremenarjev,
da lahko iz oblakov in srebroj-
didovih kristalov povzročijo do
30% več dežja, se je izkazala za
netočna. V študiji so matematiki na
podlagi več tisoč eksperimentov
med leti 1947 in 1974 ugotovili, da
ne obstaja niti najmanjša možnost
za povečanje dežja. Ugotovitev so
podali s pomočjo računalnika in
tako sedaj vlada ne bo več financi-
rala »proizvajalcev« dežja.

Antibiotiki iz žab

Iz sluzi amfibij so strokovnjaki iz
Visoke šole v Hannovru izločili
snov, ki zna biti nova generacija
antibiotikov. Pri kuščarjih in žabah
so iz kožnih žlez, ki jih imajo za pre-
ganjanje sovražnikov, odkrili, da
le-te uničujejo bakterije. Če so jim
odstranili te žleze, so v nekaj dneh
obolele zaradi težkih kožnih infek-
cij. Samo v povsem sterilnih ok-
oljih so lahko živali preživele. Ker
živali v 100 milijonih let niso razvile

nobene obrambne sposobnosti
proti mikrobom, domnevajo znan-
stveniki, da so prav te žleze uniče-
valke bakterij.

Čebele odkrivajo rudna bogastva

Kanadski geologi so ugotovili
nov način odkrivanja rudnih bo-
gastev. Na pomoč so poklicali
čebele. Prof. Harry Warren z unive-
rze British Columbia iz Vancouvra

je odkril metodo, kako iz najma-
njših koncentracij mineralov ugo-
toviti nahajališča kovin. Analiziral
je cvetni prah, koliko cinka, bakra,
svinca, magnezija, železa, kadmija
vsebuje zemlja, na kateri rastejo
rastline, ki jih obiskujejo čebele.
Pri poskusih iz 25 vzorcev je odkril
nekatero nenormalno primerjavo
vsebnosti svinca, cinka in drugih
kovin, kar je vodilo do odkritja no-
vih nahajališč teh kovin.

Možganski tumorji

Zaposleni v industriji nafte obo-
levajo še enkrat bolj za možganski-
mi tumorji, kot poprečni ljudje. K
tem ugotovitvam so prišli medicini-
ci v ZDA, ki so preiskovali delavce
velikih naftnih koncernov, kot so
Gulf, Texaco, Mobil Oil itd. Iz prei-
skav, ki so jih objavili na newyorški
akademiji za znanost, ni znano, za-
kaj obstaja večji riziko za nastanek
možganskih tumorjev. V poštev
pride, tako menijo eksperti, ducat,
morda nekaj sto škodljivih snovi, s
katerimi imajo opravka delavci v
rafinerijah. Med njimi viniklorid,
dietilsulfat itd. Na podlagi te
ugotovitve bodo začeli tudi v dru-
gih državah preiskovati vzročno
povezavo.

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Pripravljanje mize

Z menjavo posode so spremenili stil

Glinasti stil: s posodo v tem stilu se dobro ujemajo laneni prtčki, protje, kovano železo, poljsko cvetje. Ob tem stilu ne uporabljajte: plastičnih prtov, lahkih kozarcev, kristalnih posod

Angleški stil: posode s cvetnimi motivi, okrašeno tudi z najrazličnejšimi scenami. Podoba se sklada s posebnim dekorom: bombažni prt, rustične čipke, srebro, kristal, steklenina v barvi. Nikakor pa ne smete uporabiti: mešanje z drugimi posodami, lesom, protjem...

Belo posodje — francoski stil: se odlično sklada s posodjem, ki so ga nekoč uporabljali v kuhinji. Sem sodijo debeli krožniki, servisi za kavo itd. Belo je kontrast živim barvam in se zato vklaplja tudi v vse stile. Ne uporabljajte pa ob njih kičavost, čipke itd...

Duh zelja

Medtem kos se huhajo zelje, ohrovt, karfiola in podobne povrtnine, imajo zelo močan, vsiljiv in neprijeten duh, ki se precej dolgo zadržuje v kuhinji.

Poskušajte še med kuhanjem preprečiti širjenje teh duhov na naslednji način: večji kos sredice kruha zavijte v gazo, ali kako drugo tanjšo tkanino, nato pa postavite v posodo, da se bo kuhala skupaj s povrtnino. Ta tkanina bo vsrkala duh.

Za lepši izgled vaših rok

Vse gospodinje zelo dobro vedo, kako zelenjava in sadje škodujejo rokam. Čiščenje mladega krompirja, na primer, počrni prste, umaže in zlomi nohte; vse to se potem zelo težko čisti, izgleda pa neprivlačno. Če so vaše roke poškodovane zaradi pogostega čiščenja povrtnine, jih poskušajte spraviti spet v red z usedlino črne kave. To boste najbolje napravili, če boste vzeli eno kavno žlico usedline črne kave in jo položile v dlan ene roke, z drugo roko pa dobro izdrgnile tako, kot da jih umivate z milom. Po takšnem čiščenju bodo vaše roke izjemno čiste.

Čiščenje madežev od sadnih sokov

Otroci imajo radi žvečilni gumi. Zato ga pogosto najdemo tudi na njihovi obleki. Ne vznemirjajte se zaradi tega preveč, temveč vzemite iz hladilnika kocko ledu in z njo dobro zdrgnite žvečilni gumi, dokler se ne raztegne. Po tem boste gumo zlahka odlepili.

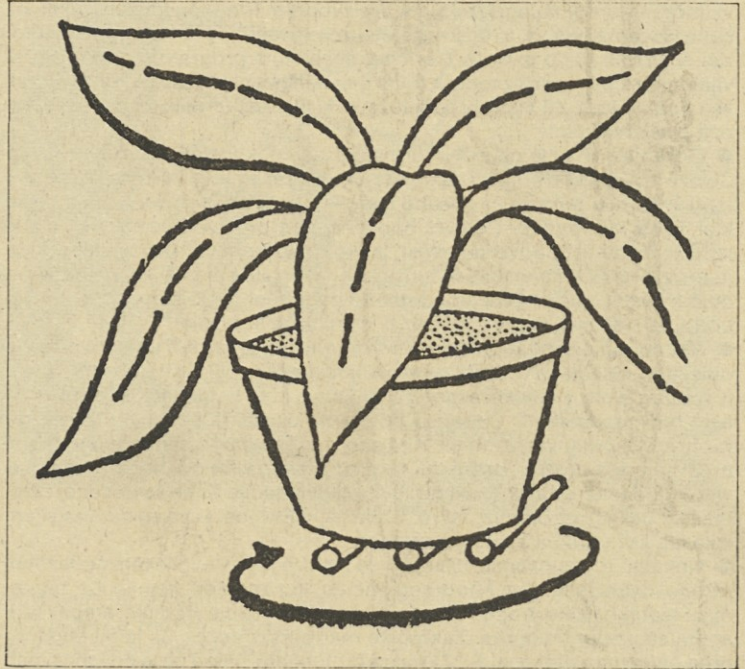
Zaščita oken pred muhami

Neprijetna lastnost muh je tudi ta, da lete na gladke steklene površine pa naj gre za ogledala, ali okna in jih pri tem prav grdo zamažejo. Njihove sledove najlepše odstranite na način: najprej operete okna na običajen način, nato pa okno še enkrat zbršete s krpo, ki ste jo namočili v petrolej (kavna žlička petroleja na liter vode). Steklo nato zbršite z mehko kožo. Muhe pa v naprej ne bodo več obletale vaših oken.

Kotalite cvetne lončke

Velikih in težkih cvetnih lončkov nikar je privzdiguje. Namesto tega jih lahko namreč kotalite. V ta namen uporabite tri cevi, ki vam bodo služile za valjčke. Zakotalite cvetni lonček tako, da bo stal samo še na dveh ceveh, tretja pa bo ostala prosta, da jo boste lahko vzeli izpod lončka in jo položili na drugo stran lončka. Nato zakotalite cvetni lonček tako, da bo spet stal na vseh treh ceveh. Če želite lonček prestaviti na drugo mesto, ki ste si ga zanj izbrali, ga na tak način lahko prestavite, kamorkoli hočete tako, da ga kotalite, cevi pod njim pa drugo za drugo jemljete izpod njega in jih spet podkladate na nasprotni strani, v smeri kotaljenja, oz. prestavljanja lončka, ki je velik in težak. S tem boste tak lonček zmogli prestaviti na drugo mesto ne le sami in brez pomoči koga drugega, ki ga pač nimate pri roki, temveč boste to — sicer težko — opravilo zmogli s kar najmanjšim naporom. To pa vam bo omogočilo, da boste to napravili prav takrat, ko ste si čas sami izbrali in vas to posebej zadovoljuje, temveč se boste morda izognili nevarnosti, da bi si ob vzdigovanju težkega cvetnega lončka tvegali prizadeti si kaj neprijetno in pogosto tudi nevarno telesno poškodbo,

npr. v hrbtenici. Tako si ne boste hvaležni le sami, temveč morda tudi tisti, ki bi ga sicer morali prositi za pomoč. Pri prenašanju so takšni lončki včasih kar prehuda telesna obremenitev, na katero človek ni vedno niti pripravljen. Dobro bo torej, koristno in hvaležno, če si boste ob takšnem opravilu pomagali z nekaj iznajdljivosti, ki pa spet tudi niti ni tako velika, da bi se v tem primeru preveč hvalili z njo. Zakaj bi se izpostavljali nevšečnostim, če pa vam tega ni treba. Le za to gre. Malo iznajdljivosti in delovne praktičnosti — in s tem tudi varovanje zdravja — pač nikomur ne škodi.

Anekdota

Mlada ženska telefonira zdravniku:

— Doktor, maloprej sem bila pri vas na pregledu. Ali sem morda pozabila nedrček pri vas?

— Ne, tovarišica, niste.

— Ah, potem pa sem ga gotovo pozabila pri zobozdravniku...

— Žal mi je, gospod, toda te ne morete dobiti. Ta je moja žena!

— Poskušaj se sprostiti, draga!

Horoskop za september

Vodnar: Nikar si ne privoščite dogovora z drugimi ljudmi, če niste gotovi v to, da boste izpolnili svoj del obveznosti, ki iz tega izhajajo. Oseba nasprotnega spola, ki ste jo spoznali še pred nedavnim, se vam bo skušala približati, vi pa dobro premislite, preden se boste z njo spustili v tesnejšo zvezo. Vaše srečne številke so 9, 13 in 26.

Ribi: Ta čas je zelo ugoden za vaše finančne transakcije. Vendar, preden se v karkoli pomembnejšega spustite, še enkrat dobro pretehtajte svoje zmogljivosti. Obvestilo, ki vas čaka, vam bo delalo preglavice. Vaša srečna barva je zelena.

Oven: Polni ste načrtov o tem, kam bi radi šli v družbo in se dobro imeli. Toda, koristno bo, če boste vsako takšno možnost vnaprej pretehtali z vseh strani, saj vas sicer zadeva utegne dobro potipati po žepu. Preveč denarja porabite za nepomembne stvari, denar pa vam je še kako potreben. Vaše srečne številke tokrat so 6, 11 in 18.

Bik: Nekaj vas bo vznemirilo. Lahko je to pismo, ali pa nekoliko nevsakdanji razgovor, ki ga ne pričakujete preveč. Toda, če se boste znali spretno izvleči iz zadrege, si boste prihranili marsikatero poznejšo nevšečnost. Dobro bo za vas, če boste več časa porabili s svojimi prijatelji, ali z vam še posebej drago osebo. Srečna barva bo to pot bela.

Dvojčka: Opravljanje rutinskih opravil vam začenja postajati utrudljivo. Zato si izmislite kak konjiček in se z njim rajši več družite v družbi, ki vam bo dajala prijatelje; le-ti vas bodo z veseljem razvedrili, s tem pa si boste zagotovili vidno olajšanje in sprostitve, ki ste ju že močno potrebni. Srečna barva bo za vas to pot vijoličasta.

Rak: Če vas skrbje vprašanja denarne narave, bo dobro za vas, da vaše družabno obnašanje omejite le na najnujnejše zadeve. Ne bo vam škodilo, če se boste več zadrževali doma. V ljubzenskih stvareh lahko pričakujete zatišje, ki pa ne bo trajalo predolgo. Vaše srečne številke so 22, 29 in 31.

Lev: Najprej vas bodo motila vprašanja v zvezi z vašim domom, oz. stanovanjem. Vaša zamorjenost in hladnokrvnost pa vam bosta omogočili, da boste vse težave glede tega obvladali na najmanj boleč način. Sprejmite povabilo v družbo, saj vas v njej čaka prijetno srečanje z osebo drugega spola.

Devica: Neko neprijetno obvestilo, ki ga boste dobili na začetku tega obdobja, vam bo pokvarilo vaše načrte. Če pa se boste ob tem dobro zbrali in če boste ostali vztrajni, bodo stvari spet hitro na svojem mestu. Ljubljena oseba se počuti zapostavljeno in vam bo dala vedeti na dokaj jasen način. Če želite, da se vam dolgoletna zveza ne pretrga dokončno, bo prav, če boste nekoliko bolj nežni.

Tehtnica: Vse, česar se boste lotili, vam bo šlo dobro od rok, če se boste posvetovali z dobrim prijateljem. Finančne nevšečnosti se vam bodo vidno zmanjšale in vam ne bodo delale več toliko preglavic, seveda pa bo to šele začetek in, če želite, da se vam bo to še nadaljevalo, nekoliko zmanjšajte svoje apetite. Vaša srečna barva je rdeča, številka pa 8.

Škorpion: Svoje dobro razpoloženje boste širili še na druge ljudi v svoji okolici. Vam pa zaradi vašega optimizma, zavidajo nekatere osebe, za katere ste bili prepričani, da vam želijo v resnici vse najboljše. Izogibajte se takšnih prijateljev, dokler je še čas. Obeta pa se vam lep čas z neko osebo drugega spola, ki je rojena v znamenju dvojčkov. Srečne številke bodo 22, 24 in 30.

Strelec: Na začetku tega obdobja vas bodo presenetila neka nesoglasja s partnerjem. Ne bo vam škodilo nekaj več samokritičnosti. Če vas bodo povabili prijatelji, sprejmite povabilo. Nekaj sveže družabnosti vam bo vse stvari postavilo spet v običajni red.

Oven: Zadnji čas se preveč utrudate pri delu. Sprostite se malo in preberite kako dobro knjigo in se nekoliko bolj razdajajte v družbi z dobrimi prijatelji. Če vas bo kaj vznemirjalo, se zaupajte starejši in bolj izkušeni osebi v okviru sorodnikov. Ne razmetujte denarja po nepotrebnem in nepremišljeno, saj ga boste kmalu imeli priložnost porabiti za koristnejše namene. Vaše srečne številke so 11, 20 in 41.

**ZPS, TITOVİ ZAVODI LITOSTROJ
TOZD SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH STROK
FRANCA LESKOŠKA-LUKE
LJUBLJANA, Djakovičeva 53**

Ob razširitvi in posodobitvi šole vabimo k sodelovanju delavce, ki jih veseli poleg same stroke tudi pedagoški poklic. Za oboje imamo v povezavi z Litostrojem in drugimi delovnimi organizacijami ustrezne pogoje, ki jih razvijamo glede na sodoben tehnološki razvoj.

Komisija za delovna razmerja razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

1. učitelja strokovno teoretičnih predmetov v kovinarski strojni usmeritvi

(dipl. strojni inženir)

2. učitelja strokovno teoretičnih predmetov v elektrotehniški usmeritvi

VIP elektronika (dipl. inž. elektronika)

3. učitelja za poučevanje CNC tehnologije

(inž. strojništva, ali najmanj višja izobrazba strojne usmeritve)

4. učitelja za poučevanje računalništva

(dipl. inž. računalništva)

5. učitelja matematike (prof. matematike)

6. učitelja praktičnega pouka v elektrotehniški usmeritvi

VIP elektronika (inž. elektrotehnik s predhodnim poklicem — šibki tok)

7. učitelja praktičnega pouka za kovinarstvo in strojništvo

(višja izobrazba strojne smeri s predhodnim poklicem — strojni mehanik)

8. laboranta za fiziko in za vzdrževanje TV opreme

(elektrotehnik — šibki tok)

9. snažilke

Za razpisana dela in naloge veljajo določila zakona o usmerjenem izobraževanju, razen pod točko 9—končana osnovna šola. Dela so razpisana za nedoločen čas s polnim delovnim časom ter poskusno dobo 90 dni. Nastop dela je 1. 9. 1986.

Na podlagi sklepa sveta TOZD se v skladu s pravilnikom o reševanju stanovanjskih potreb delavcev, nudi po merilih pravilnika izbranim kandidatom pod točko 1—6 razpisa možnost stanovanjskega posojila in enega kadrovskega stanovanja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi komisiji za delovna razmerja na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Viš – pot prijateljstva

PD ISKRA bo organiziralo v soboto 30. avgusta izlet na 2666 m visoki Viš v Italiji — enega izmed najlepših vrhov s poti prijateljstva.

Odprljali se bomo s posebnim avtobusom v soboto 30. avgusta ob 5. izpred hale Tivoli, prek meje Rateče (potreben veljavni potni list!).

Do kočice Corsi bomo hodili 2 uri, kjer se bomo razdelili v dve skupini. Na sam vrh Viša se bodo od kočice Corsi manj izurjeni planinci povzpeli po običajni, dobro zavarovani poti (približno 2,30^h).

Druga skupina z dobro kondicijo in opremo pa se bo (2 vponki in vsaj 5 m 9 mm debela vrstica) odpravila do vrha čez Trbiško Škrbino. To je zelo izpostavljena in izredno drzno speljana pot. Do vrha je 5 ur. Z vrha se bomo nato skupaj po drugi poti vrnili do kočice Corsi in nato v dolino.

Prijavite se pri Bredi Jančar, telefon: 572 331, interno 614.

Polenik – pot prijateljstva

Planinska sekcija DO Iskra Kranj in matično PD Kranj bosta priredila v soboto 30. avgusta izlet na Polenik, ki sodi med deset vrhov »Poti prijateljstva« v Avstriji.

Z avtobusom, ki bo imel odhod ob 4. izpred hotela Creina, se bomo peljali čez Ljubelj in mimo Celovca ter Spittala do naselja Flattal. Od tu se bomo povzpeli čez planino Ragga na 2784 m visoki Polenik. Sestopili bomo po drugi strani mimo planinske kočice do naselja Obervellach, kjer nas bo čakal avtobus.

Vzpona bo približno pet ur, sestop pa bo seveda krajši. Vodnika Meta in Jože Šparovec priporočata dobro planinsko obutev in smučarske palice za lažjo hojo. Cena prevoza bo 1200.— din.

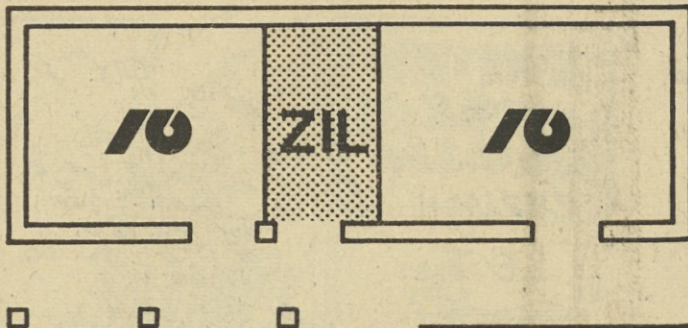
Samo prijave z vplačilom sprejema V. Pakj iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do srede 27. avgusta, društvena pisarna PD Kranj pa v četrtek 28. avgusta do 17. Ne pozabite na veljavne potne liste!

Več bančnih okenc v LB — Gospodarski banki Ljubljana, ekspozituri Šiška na Celovski 89

V mesecu septembru 1986 bo bančna enota na Celovski 89 pridobila nov poslovni prostor s posebnim vhodom, kjer bo opravljala devizno valutne in menjalne posle. Poleg tega bodo občani lahko hitro opravili vsa dinarska vplačila in izplačila.

stari del

novi del

V obstoječih poslovnih prostorih bo banka še naprej opravljala poleg dinarskih vplačil in izplačil tudi te-le posle:

- otvoritev novih hranilnih knjižic, tekočih in žiro računov,
- sklepanje pogodb o vezavi dinarskih sredstev,
- zamenjava polnih hranilnih knjižic,
- izdajanje čekovnih blanketov,
- izplačila pokojnin in
- odobravanje potrošniških kreditov.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.